

İzmir Milletvekili Muhittin Erener ve 2 arkadaşının, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı merkez ve iller kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki Kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Bütçe komisyonları raporları (2/357)

T. B. M. M. Sayın Başkanlığına

Devlet Memurları aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı merkez ve iller kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 5858 sayılı Kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

GEREKÇE

5858 sayılı Kanunun geçici maddesinde aynen (1952 yılı Bütçesi ile kaldırılan ücretli mübaşir kadrolarında bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem bulunanlardan maaşlı mübaşirliğe tâyin edileceklerin Mart 1952 aylıkları eski istihkakları üzerinden ve aylık tertibinden ücret olarak ödenir) denmektedir. Maddenin bu sureti sevki maaşlı kadroya tâyin edilecek olan mübaşirlerin bu tâyinleri sırasında Memurun Kanununun 4 ncü maddesinde yazılı şartların aranması lâzımgeldiği hissini vermekte ve bu muameleleri yapmakla görevli Adalet encümenlerinin maddeyi bu şekilde tatbik ettikleri öğrenilmektedir.

Halbuki bu Kanunun ne Hükümetçe tanzimi ve ne de Meclis komisyon ve umumi heyetinde müzakeresi sırasında böyle bir şey bahis konusu olmamış, bilâkis halen müstahdem bulunan mübaşirlerin otomatik olarak maaşlı kadroya nakli kabul olunduktan sonra geçici madde munhasıran aylıklarının tediyesi usulünü göstermek üzere ilâve olunmuştur.

Kanunun metni bu cihetin tefsir yoluyla halline imkân vermiyecek mahiyettedir. Bilindiği gibi uzun yıllardan beri hizmet eden mübaşirler arasında bu şartları haiz olanlar az bulunduğu cihetle madde bu hali ile kalırsa kanunun tatbiki sırasında pek çokları açıkta kalmak ve mağdur olmak tehlikesine mâruz bulunmaktadır. Bu bakımdan aşağıdaki fıkranın geçici maddeye eklenmesini teklif etmeye ve öncelik ve ivedilikle müzakeresini istemeye zaruret hâsıl olmuştur.

İzmir
M. Erener

Gümüşane
K. Yörükoğlu

Gümüşane
H. Zarbun

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 2/357
Karar No. 31

21 . II . 1952

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Muhiddin Erener ve iki arkadaşının, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı Merkez ve İller Kısımlarında Değişiklik Yapılması hakkındaki Kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi komisyonumuza havale edilmekle teklif sahiplerinden Muhiddin Erener ve Adalet Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

5858 sayılı Kanunun geçici maddesi (1952 yılı Bütçesiyle kaldırılan ücretli mübaşir kadrolarından bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem bulunanlardan maaşlı mübaşirliğe tâyin edileceklerin Mart 1952 aylıkları eski istihkakları üzerinden ve aylık tertibinden ücret olarak ödenir.) diye tedvin kılınması hasebiyle kanunun tatbikatta bâzı teşevvüs, ihtilât vücuda getireceği ve binnetice müktesep hakları ihlâl edeceği mütalâa edilmiştir.

Ezeümle; metnin tahrir tarzına nazaran ücretli mübaşir kadrolarının kaldırılarak bu kadrolara mukabil maaşlı mübaşir kadrosu tesis edildiği ve bu itibarla yeniden mübaşir tâyini gibi mâna verilerek bu yolda muamelelere tevessül edilebileceği anlaşılmaktadır. Halbuki 5858 sayılı Kanunun Hükümet tarafından hini sevkinde tanzim kılınmış olan gerekçesi muhteviyatında sarahaten zikredildiği veçhile maaşlı kadroya dâhil bulunan mübaşirlerle birlikte ücretle istihdam kılınan mübaşirlerin, mevdu vazifelerini ferâgatle yaptıkları halde kendilerine ödenen ücretlerin maaşlı mübaşirlere tediye edilmekte bulunan miktardan çok daha az olması keyfiyeti mağduriyetlerini intaç eylediğinden bunların dahi emsalleri gibi aynı hakkı ihraz etmeleri hususu belirtilmiştir.

Tasarımın komisyonumuzda müzakeresi sırasında tebellür eden kanaat ve kabul olunan esasta, yıllardan beri ücretli kadroda çalışanların mâruz buldukları haksızlığın izalesi merkezindedir. Yukarda serdolunan sebeplere binaen sebkedem teklif hakkaniyeti tazammun etmesi bakımından kabul edilmiştir. Ancak ek fıkra mezkûr geçici maddenin ilk fıkrası olarak teklif edilmişse de tatbikatta mâna değişikliğine mahal bırakacağı keyfiyeti de mütalâa edilerek teklifin maddeye ikinci fıkra olarak ilâvesi muvafık görülmüştür. Yalnız metinde tatbikatı teshil bakımından redaksiyon değişikliği yapılarak, metin, (Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ücretli mübaşir kadrosunda müstahdem bulunanlar maaşlı kadroya geçmiş sayılırlar) şekliyle ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko.	Bu Rapor	
Başkanı	Sözcüsü	
İzmir	Balıkesir	Manisa
H. Özyörük	V. Asena	Ş. Ergin
Amasya	Ankara	Ankara
İ. Olgaç	H. Ş. İnce	O. T. İtçekin
Ankara	Balıkesir	Çoruh
O. Ş. Çiçekdağ	M. Erkuşumcu	M. Güney
Edirne	Erzurum	Gümüşane
M. Enginün	E. Karan	H. Tokdemir
İçel	İstanbul	İstanbul
Ş. Tol	F. H. Demirelli	A. Moshos
Tokad	Konya	Konya
H. Ökeren	H. Aydınmer	M. Obuz
Mardin	Sivas	Yozgad
M. K. Boran	N. Ertürk	N. Ü. Alcala

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/357

Karar No. 55

24 . II . 1952

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Muhiddin Erener ve iki arkadaşının, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı merkez ve iller kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi Adalet Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla teklif sahibi ile Adalet ve Maliye bakanlıkları yetkili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Teklif gerekçesinde; 5858 sayılı Kanununun geçici maddesinde (1952 yılı Bütçesi ile kaldırılan ücretli mübaşir kadrolarında bu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem bulunanlardan maaşlı mübaşirliğe tâyin edileceklerin Mart 1952 aylıkları eski istihkakları üzerinden ve aylık ter-tibinden ücret olarak ödenir) diye yazılı olmas-na göre ücretten maaşa geçecek olan mübaşir-lerin tâyininde Memurun Kanununun 4 neü mad-desi hükmünü göz önünde bulundurmamak suretiyle Adalet encümenlerinin tâyinleri ele aldıkları, halbuki 5858 sayılı Kanunun hem Hükümetçe tanzimi ve hem de Meclis komisyonları ile Umu-mi Heyette müzakeresi sırasında; hâlen müstah-dem bulunan mübaşirlerin otomatikman maaşlı kadroya geçmeleri esası kabul edilmiş ve geçici maddenin ise aylıkların sureti tediyesi maksadıyla kaleme alındığı ve bu sebeple ilerde bir yanlışlığa ve yorum yoliyle işin halline gidilme-mesini temin maksadiyle kanun teklifinin sev-kedilmiş olduğu bildirilmektedir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde açık-landığı üzere; mübaşirliğe bidayeten intisap ede-ceklerin Adalet encümenleri tarafından imti-

hanları yapılarak ehliyet gösterenlerden bir kıs-mı, münhallerin nev'ine göre, ücretli ve bir kıs-mı da maaşlı kadrolara alınmak suretiyle tâyin-lerinin tekemmül ettirildiği ve bu suretle Adalet müesseselerinde aynı vazifeyi ifa etmekle beraber aynı evsafı da haiz bulunan iki sınıf mübaşirin durumlarında açık bir adaletsizliğin mevcudiyeti kabul eden komisyonumuz bu eşitsizliği orta-dan kaldırmak ve her iki sınıf mübaşiri bir sevi-yede birleştirmek amacıyla bilâhara (5858) nu-maralı kanun halini alan tasarımı kabul etmiş ve bu maksatla da 1952 yılı Bütçesinde gerekli taş-hihati yapmıştır.

Komisyonumuzun bu görüşünü teyit edici ma-hiyette olan ve Adalet Komisyonununca tanzim olunan maddeler komisyonumuzca da aynen ka-bul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor Sözetüsü
İstanbul	Burdur	Elâzığ
E. Adakan	F. Çelikbaş	O. F. Sanaç
Kâtip		
Muhalifim	Bursa	Çanakkale
H. İmre	K. Yılmaz	K. Akmanlar
Diyarbakır	Giresun	Gümüşane
Muhalifim	Muhalifim	K. Yörükoğlu
Y. Azizoglu	M. Şener	
İstanbul	İzmir	İzmir
S. Oran	B. Bilgin	T. Gürerk
Kastamonu	Konya	Ordu
H. Türe	M. A. Ülgen	R. Aksoy
Trabzon	Trabzon	Urfa
C. R. Eyüboğlu	S. F. Kalaycıoğlu	F. Ergin

İZMİR MİLLETVEKİLİ MUHİTTİN ERER
NER VE 2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Bakanlığı merkez ve iller kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki Kanunun geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5 (Sayılı Kanunun geçici maddesinin başına aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ücretli mübaşir kadrosunda müstahdem bulunanlar maaşlı kadroya nakledilmişlerdir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1. — 5858 sayılı Kanunun geçici maddesine aşağıdaki yazılı fıkra eklenmiştir :

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ücretli mübaşir kadrosunda müstahdem bulunanlar maaşlı kadroya geçmiş sayılırlar.

MADDE 2. — Teklif sahibinin ikinci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Teklif sahibinin 3 ncü maddesi aynen kabul olunmuştur.